

RODOLJUB.

Glasilo „Slovenskega društva“ v Ljubljani.

Izhaja 1. in 3. soboto vsakega meseca (ali če je na ta dan praznik, dan poprej) ter stane 70 kr. na leto. — Članom „Slovenskega društva“ in naročnikom „Slovenskega Naroda“ pošilja se list brezplačno. — Za oznanila plačuje se od dvostopne peti-vrstne 8 kr., če se enkrat tiska; 12 kr. če se dvakrat, in 15. kr. če se trikrat tiska. — Večkratno tiskanje po dogovoru. — Naročnina in inserati blagovolijo naj se pošiljati „**Narodni Tiskarni**“ v Ljubljani, vsi spisi in dopisi pa uredništvu „**Rodoljuba**“ ali pa odboru „**Slovenskega društva**“ v Ljubljani. — Pisma izvolijo naj se frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

23. štev.

V Ljubljani, dne 2. decembra 1893.

III. leto.

Na pravo pot so krenili!

Kakor je čitateljem „Rodoljuba“ že znano, vršile so se zadnji čas pri glavni vladi na Dunaji imenitne spremembe. Grof Taaffe, ki je 15 let krmilil naš državni čoln, zadel je končno ob skalo in se je potopil. — Mi Slovenci sicer nimamo vzroka, da bi posebno obžalovali padec grofa Taaffe-ja, kajti akoravno nam je bil spočetka svoje vlade še precej pravičen ter smo tačas marsikaj dosegli, je vendar v zadnjih letih popolnoma zapustil prvotno pot ter je zaprl svoje srce za opravičene težnje slovenskega naroda. Skušal si je namreč na ta način pridobiti naklonjenost nemške stranke, ki je zadnja leta na Dunaji zopet vedno več moči pridobivala. A to mu nič ni pomagalo. Gada je grel na svojih prsih in ko je sprevidel, da je gad, bilo je že prepozno, bil je že pičen. — Letos poleti skoval je namreč grof Taaffe s pravosodnim ministrom skupaj, videč, da so Nemci tembolj lačni, čim bolj jih pita in da z njimi ni mogoča pametna zveza, imenitno spremembo volilskega reda, ki bi odpravila marsikako hudo krivico, koristna pa bi bila tistim strankam, ki imajo zares zaslonbo v narodu in ne samo v svojih

polnih mošnjčkih, kakor nemški laži-liberalci. Spravil je namreč grof Taaffe pred državni zbor postavbo, po kateri naj bi imelo sedaj volilno pravico v državni zbor in s tem tudi v druge zastope veliko več državljanov, kakor dosedaj. Tako naj bi bil volilec n. pr. vsakdo, kdor je bil za cesarja in domovino v vojski, kdor zna pisati in brati itd. To bi bilo gotovo neizmerne pomena in tudi nas Slovencev bi marsikje ne moglo več tlačiti par petičnih nemčurjev in neprijaznih nam uradnikov. Taka sprememba bila bi pravi liberalizem, za katerega se bomo mi in zaradi katerega moramo v lastni domovini slišati toliko grdih besedi! — Prav zaradi te pravične predloge pa je nastal pri Nemcih grozovit punt in posrečilo se jim je, da so s pomočjo neznačajnih Poljakov in zalibog tudi s pomočjo slovenskega (!) poslanca grofa Hohenwarta vrgli ob tla Taaffeja ter spravili na krmilo novo vlado, ki je takoj pri prvem nastopu v državnem zboru slovesno izjavila, da ne bo tlačnim Slovanom sploh in tedaj tudi Slovincem ne niti drobtinice več dovolila in da mora vse pri starem, t. j. pri stari kričeči pravici ostati.

LISTEK.

Čudne sanje.

Vse vkup nič ne pomaga, bodem si moral vendar kupiti kakšne sanjarske bukve, da vidim in se prepričam, kako in kaj.

Meni se večkrat sanjajo čudne sanje in ko se jutraj prebudim in o njih premišlujem, nimam nobenega Jožefa (kakor ga je nekdanji kralj Faraon), kateri bi mi jih razložil. No, sedaj pa takih Jožefov še treba ni. Po raznih bukvarnah prodajajo „sanjarske bukve“, dragocene knjige, iz katerih zveš, ne le kakšen pomen imajo te ali one sanje, ampak najdes v njih tudi številke — katere po teh ali onih sanjah v loteriji izidejo — in to je poglobitna reč!

Blažena loterija in srečni človek, ki živi v takšni deželi kjer se loterija od vlade podpira. Lahko bogat postane!

Torej one „sanjarske bukve“ si bodem kupil. Včasih se seveda sanje po dnevu same razložijo in razjasnijo, to pa se zgodi le redkokrat — včasih pa vendar. Pripetilo se mi je to predvčerajšnjim. Poslušajte!

Sanjalo se mi je da sem šel skozi prelep kraj; — ni bil to gozd ni bil to vrt, bilo je oboje skupaj. Krasna drevesa so tam stala pa gledala kvišku, kakor lepi ljudje; mej njimi in pod njimi so cvetele cvetlice nenavadne lepote in krasote; njihove glavice so gledale okrog sebe, kakor nedolžni otroci. Nad vsem je bila svetloba, čarohnejša in lepša kot svetloba sonca. Od vsake vejice, od vsake cvetlice je odmevala takšna godba, kakoršne še nikoli nisem slišal. In mej listjem se je skrivalo zlato, sadje zibajoč se razkošno v čistem zraku.

To je pa vendar-le bilo preveč našim domačim državnim poslancem, ki dobro vedó, da narod ni zato poslal v dragi državni zbor na Dunaj, da bi tam le kimali ter se pustili od nemškega grofa Hohenwarta, ki je vsled naše neprevidnosti postal kranjski državni poslanec, za nos voditi. Ravno taka se godi tudi hrvaškimi poslancem iz Dalmacije in Istre, ki tudi spadajo pod Dunaj in ne kakor večina hrvaških zemljá, pod Ogre. Ti možje stopili so skupaj in 10 med njimi 6 Slovencev bilo je tako odločnih, da so takoj stopili iz Hohenwartovega kluba (družbe) kj hoče skozi trn in drn tudi z novo vlado ter so v posebni izjavi slovesno izjavili, da ne morejo podpirati vlade, ki je takoj spočetka povedala, da nam ničesar ne bo dala in da ne bo odstranila krivic, ki se godé našemu narodu in jeziku skoraj povsod, posebno pa na Primorskem in Koroškem. Ti slovenski poslanci so: dr. Ferjančič, dr. Gregorčič, dr. Gregorec, Kušar, Nabergoj in vrli grof Alfred Coronini, tedaj 2 kranjska, 2 goriška, 1 tržaški in 1 štajerski poslanec ali 2 duhovnika in 4 posvetnjaki. Ostalih sedem slovenskih poslancev namreč Klun, Povše, Pfeifer, Globočnik in Šuklje iz Kranjskega in Robič ter Vošnjak iz Štajerskega pa se še premišlujejo, vendar je upati, da tudi oni ne bodo dolgo ostali v tovaršiji, ki bi najraje v žlici vode potopila slovenski narod.

Kmetijske stanovske zadruga.

Pojedelski minister je predložil državnemu zboru načrt zakona o kmetijskih stanovskih zadrugah. Namen zakona bi bil, kmetovalce siliti v združevanje v to svrhu, da s svojimi močmi pomagajo kmetijstvo pospešiti, je bolje uravnati in je narediti bolj dobičkonosno. Iz posnetka tega načrta, katerega priobčimo n'že, vsak čitatelj lahko razvidi, po kakšnem potu naj se to izvrši. Ne da se oporekati, da je vodilna misel temu načrtu najlepša in da bi zakon mogel donašati ogromne koristi; vprašanje

Naj bi tudi ti poslanci skoraj sledili svojim tovarišem, ki so krenili na pravo pot. Dolga leta so slovenski poslanci tlako delali vladi, ker so vedno upali, da bodo le z lepa kaj dosegli, a sedaj, ko jim je vlada kar naravnost v zobe povedala, da za naš narod ničesar ne mara storiti, mora biti konec te tlake. Sedanja vlada itak nima posebno močne zaslombe v državnem zboru in bo močno pogrešala slovenske glasove. Ako bo tedaj videla, da se naši poslanci ne dajo več slepiti s kakimi praznimi zakotnimi obljubami, tedaj bo morda vendar odjenjala ter odpravila vsaj najbolj kričeče narodne krivice, katere trpimo. Ako pa tega ne bo hotela storiti, tedaj zahteva naša čast in močtatost, da ne pomolimo še desnega lica tistemu, ki nas tepe po levem, temveč da se krepko zoperstavimo takemu početju. Saj nismo sami tudi v državnem zboru ne, saj so v tem boju naši zvesti tovariši tudi češki in hrvaški poslanci in deloma celó nekateri pravični Nemci, ki na vso moč pobijajo novo vlado.

Za pravico in resnico pogumno v boj — tako pravi že star slovenski pregovor in zategadelj smo veseli, da so vsaj najodličnejši naši poslanci krenili na pravo pot ter pogumno zgrabili orožje. Konečno bo le pravica zmagala. Bog daj srečo!

pa le nasfane, če je tak zakon pri nas tudi izvršljiv. Naloge, koje bi imele reševati okrajne, kakor tudi deželne zadruga, so tako zelo težavne in obsežne, da bi jih mogli rešiti le načelniki, oziroma odborniki, ki niso le prav dobro izvežbani v naprednem kmetijstvu — dejansko in v teoriji — ampak ki so tudi drugače dobro omikani, zlasti v trgovinskih rečeh. Iz svoje izkušnje vemo, da pri nas nedostaje takih mož, celo pa ne požrtvovalnih, ki bi vse ogromne zakonske obrti hoteli izvrševati brezplačno.

Grem pa grem — od same blaženosti ne vem že kako dolgo, na enkrat pa zagledam krasno visoko, sijajno hišo — tako, da proti njej so najlepše palače pozemelskih cesarjev le revne, borne kočje, v katerih vlada revščina. Visoka vrata in okna so žarela od zlata.

Bila je to nebeška palača v raju.

Skrijem se v cvetoče grmovje ter gledam kaj bo.

V tem slišim tihe, počasne korake. Ozrem se — neki starček in babica bližata se k nebeškim vratom. Bila sta mož in žena, stara osebnika. Umrla sta enega in tistega dne in kakor sta skupaj živela na zemlji, tako sta tudi oba skupaj šla k nebeškim vratom. Bližala sta se nekako bojazljivo. Starček pozvoni. Sveti Peter odpre majhno okence v vratih in pogleda ven. Videč, da sta samo revna osebnika, reče: „Počakajte malo, zdaj ne utegnem“.

Starček in babica vsedeta se na klop pri vratih v senco košatega drevesa ter čakata potrpežljivo. Prosim vas, takšen revni človek je vsega, posebno pa čakanja navajen. Če pride na urad v kancelijo, zarenči na njega sluga: „Čakajte, kadar na vas pride vrsta!“ Če pride v farovž, reče kuharica: „Čakajte malo, da se gospod fajmošter nakosilčijo!“ in tako gre povsod. Nista se torej čudila, da so jih pustili tudi pri nebeških vratih čakati. — Starček je podprl brado ob palico in zrl zamišljeno pred se; babica pa je molila roženkranc in radovedno, kakoršne so pač ženske, pokukovala na vse strani.

Na enkrat pridrdra od daleč kočija. Vrata nebeška so se mahoma odprla, sveti Peter je stal uklanjaje se na pragu in dva lepa konja s še lepšo kočijo drdrata na nebeško dvorišče. Spredaj sta sedela kočijaž in strežaj, zadaj pa v kočiji — bogato oblečen gospod. Bil je to tovarnar, milijonar.

Pa če bi tudi to hoteli, kdo pa ima toliko časa da bi vse to opravljal poleg svojih stanovskih poslov? Zdi se nam, da naše razmere niso še zrele za ta poskus, saj celo po Češkem, koder je veliko sposobnih kmetovalcev, trdijo, da zakon v tej obliki ni izvršljiv. Ker je gotovo, da zakon ne postane še kmalu veljaven, prilike bode dovelj govoriti o njem; zato je sedaj najvažnejše, da čitatelje našega lista seznanimo z načrtom, kojega v posnetku tu navajamo.

§ 1. V vsakem sodnem okraji se osnuje stanovska kmetijska zadruga za ta okraj, in v vsaki deželi za vso deželo. Te zadruga se imenujejo okrajne in deželne kmetijske zadruga. Poljedelski minister sme, zaslišavši politično deželno oblastvo in deželni odbor odrediti, da se v kakem sodnem okraji osnujeta dve ali več okrajnih zadrug, ali tudi za dva ali več sodnih okrajev le jedna zadruga.

§ 2. Namen tem zadrugam je izboljševanje pravnega in gmotnega stanja kmetovalcev z gojenjem duha vzajemnosti, z medsebojnim poučevanjem in podpiranjem, z ohranjenjem in povzdigo stanovske zavesti mej zadrugarji in s pospeševanjem gospodarskih koristi.

§ 3. Člani okrajne zadruga so lastniki v sodnem okraju ležečih posestev, namenjenih kmetijstvu ali gozdarstvu ali pa kaki panogi kmetijstva in gozdarstva. Lastniki posestev, ležečih v več sodnih okrajih, so v vsakem okraji člani dotične okrajne zadruga, če ima njih posestvo za članstvo potrebne lastnosti. Poljedelski minister izda naredbenim potem natančnejša določila o tem, kdaj je kako posestvo zmatrati za tako, ki je namenjeno kmetijstvu ali gozdarstvu ali kaki panogi kmetijstva in gozdarstva.

§ 4. Če se o članstvu kakega posestnika v zmislu §-a 3. dvomi, odločuje o tem okrajno politično oblastvo, v zadnji stopinji pa deželno politično oblastvo.

§ 5. V vsaki občini sodnega okraja se nastavijo zaupniki kot okrajni organi okrajnih zadrug. Število zaupnih mož se določi po številu članov v kaki občini in po razširjenosti dotične občine.

§ 6. Člani deželne kmetijske zadruga so vsi člani okrajnih zadrug v dotični deželi.

§ 7. Člani okrajne oziroma deželne kmetijske zadruga so opravičeni pravice in dolžnosti svoje prenesti na oskrbnike, najemnike, užitarje ali take, ki imajo v zmislu §-a 1103. državlanskega zakonika pravico do užitka. Toda tudi v tem slučaju je posestnik dolžan plačevati zadrugi določeni donesek in svojo volilno pravico more izvajati le sam ali pa po svojem pooblaščenju.

§ 8. Za lastnike (§ 3. omenjenih posestev), ki so pod varstvom, izvršujejo njih zadruga pravice in dolžnosti njih zakoniti zastopniki. Če so taka posestva v lasti države, dežele, občine, javnih zakladov ali kakih drugih juristiških oseb, izvaja zadruga pravice in dolžnosti kak pooblaščenec te korporacije. Če ima posestvo, ki ima pravico do članstva, več lastnikov, morajo lastniki v ta namen iz svoje srede izbrati pooblaščenca; vendar so solidarnično zavezani plačevati zadrugi.

§ 9. Zastopstvo v zmislu §§-ov 7. in 8. in vsaka prememba tega razmerja se mora naznaniti zadrugi.

§ 10. Tekoče posle okrajnih, oziroma deželnih kmetijskih zadrug vodi odbor okrajne, oziroma deželne zadruga.

§ 11. Volitev v odbor okrajne zadruga vrši se tako, da v njenem okoliši po občinskem redu dotične dežele v posamične volilne razrede občin uvrščeni člani okrajne zadruga skupaj sestavljajo prvi, drugi in tretji volilni razred in vsak teh volilnih razredov voli jednako število članov. Vendar smejo osebe, ki bi po teh določitvah smele v več razredih ali v enem razredu večkrat voliti, le v enem razredu, in sicer le jedenkrat voliti. Voljeni smejo biti le tisti, ki imajo v dotičnem okoliši volilno pravico. Lastniki jedne ali več grajščin, ki niso v občinski zvezi, imajo virilen glas v oni okrajni zadrugi, v katere okoliši je posestvo njegovo. Če ima grajščino več lastnikov, izvolijo ti izmed sebe pooblaščenca, da izvaja ta virilni glas.

12. Načelniki okrajnih zadrug, nahajajočih se v vsaki deželi, volijo iz svoje srede odbor za deželno zadrugo.

Potem gre sv. Peter ven in pokliče starčka in babilico: „No, ko je že odprto, pojdite tudi vi noter!“

Starček sname kapo pa reče: „Predragi sveti Peter, oprosti, da te kaj povprašam, kako pa je to? Naš gospod fajmošter so nam zmirom pridigovali, da v nebesih ni nobenega razločka mej osebami; tam da je revež ali bogatin — vse eno: a ono je to drugače! Naju si pustil čakati — in tega bogatina, tega fabrikanta si tako sprejel!“

Sveti Peter se nasmehne, pa odvrne: „Ljuba duša, to je tako-le. Takšni ljudje, kakor ste vi, niso v nebesih redki, teh pride vsak dan veliko v nebasa — ali fabrikant — ja, ljuba duša, to je redka izjema, tega moramo drugače sprejeti!“

V tem sem se prebudil. Ali niso to bile čudne sanje? Mislil sem si: „kaj se človeku vse ne sanja? Odkod to pride?“

Še ta dan sem šel na sprehod. Za vasjo srečam moža precej dobro oblečenega. Imel je rjavo, zimsko suknjo, malo oguljene hlače in dobre črvelje. Na glavi je imel še dober klobuk — ali na hrbtu vrečo iz razkavega platna. V vreči je imel, kakor se je videlo, krompir in koščke kruha.

Pogledam mu v obraz. Bil je upadel — ali miren, pošten. Dolga njegova brada budila je spoštovanje.

Pozdravi me.

Jaz odzdravim in vprašam: „Kam pa, prijatelj?“

Mož me bolj pogleda ter odgovori s tihim vzdihom: „Beračit, ljubi gospod, beračit.“

„Beračit?! — In odkod pa ste?“

Mož pokaže s palico na daljno mesto, potem pa odgovori kratko: „Tam iz tega nesrečnega mesta! — Sem suknar in zaslužil sem prej lep denar, ali sedaj v tovarni se ne dela več, in tisti denar, ki sem si ga pri-

§ 13. Natančneje določbe o volilni pravici in volilnem načinu določi poljedelski minister naredbenim potom.

§ 14. Ravno tako poljedelski minister naredbenim potom vse ukrepe, kar je potrebno za osnovo takih zadrug ter zlasti izdela začasna pravila.

§ 15. Definitivna pravila, katera sklenejo zadruge po svoji osnovi, mora potrditi deželno politično oblastvo.

Obsezati morajo razven po tem zakonu, oziroma po zakonu o osnovi dohodninskih posestev pridržanih določb zlasti predpise: a) o pravicah in dolžnostih zadružnikov, b) o zadružnih organih in njih pravicah, c) o zadružnih shodih, d) o sedeži zadruga, e) o zahtevah za veljavno sklepanje, f) o napravi zadružnega katastra, g) o nastavljanji in odpuščanju zadružnih uradnikov, h) o uzrokih, pod katerimi se sme volitev odkloniti, in o naslednjih neopravičene odklonitve, i) o pravicah revizorjev, k) o obliki zadružnih razglasov, l) o poslovnem redu, m) o računovodstvu.

§ 16. Delokrog okrajnih in deželnih zadrug z njih namenom je določen v § 2. Posebno imajo zadruge poleg v zakonu o ustanovi dohodninskih zemljišč odkazanih še te-le naloge: a) Snovati zadružna skladišča in podobne naprave za kmetijske pridelke zadružnikov; b) prodajati kmetijske pridelke, katere zadružniki oddajo zadrugi, po njih naročilu in na njih račun, posebno za oskrbovanje vojske; c) kupovati po naročilu in na račun zadružnikov kmetijske predmete, kakeršnih potrebujejo za svoja gospodarstva; d) snovati nove in pospeševati obstoječe posojilnice, posebno take, ki so osnovane po Reiffeisenovem sistemu, za povzdigo kmetijskega osebnega kredita in kredita na skladišča itd. za pod lit. a) omenjene oddane kmetijske pridelke; e) posredovati dolgoobrestna, prisilni amortizaciji podvržena posojila od strani dotičnih hipotekarnih bank ali, kjer ni takih, od drugih denarnih zadružniških zavodov; f) posredovati glede preskrbljenja kmetijskih poslov in delavcev o kaki nezmožnosti za delo ali starosti; g) snovati bolnice in oskrbovališča ter po-

sredovati, da se zalagajo s pridelki iz zadružnih skladišč h) posredovati med tistimi, ki iščejo delavcev, in tistimi, ki iščejo dela; i) skrbeti za pregledovanje semena in za občevarje zadružnikov s poskušališči; k) posredovati in zastopati pri zavarovanjih proti ognju, toči in pri zavarovanjih živine zadružnikov, da se dosežejo ugodni pogoji, oziroma izvoliti zadružnike v volilne komisije zavarovalnic; l) snovati in pospeševati zadruga za živinorejo; m) oskrbovati zadružno štatistiko; n) preskrbeti zadružnikom pravoznanskega pomočnika.

§ 17. Kmetijske zadruga morajo, izpolnjujoč svoje gospodarske naloge (§ 18.), v kolikor jih same ne morejo rešiti, ali vzpodbujati k snovanju obrtnih in gospodarskih zadrug na podlagi zakona z dne 9. aprila 1873. l., drž. zak. št. 70, posebno po Reiffeisenovem sistemu, in to snovanje pospeševati, ali pa stopiti v ta namen v zvezo z že obstoječimi pridobitnimi ali gospodarskimi zadrugami ali njih zvezami, ali pa tudi z uže po deželnih zakonih obstoječimi kontribucijskimi, občinskimi in okrajnimi posojilnicami, skupnimi sirotinskimi blagajnicami itd. ter jih pospeševati.

§ 18. Stanovske kmetijske zadruga ne spadajo pod določbe zakona z dne 9. aprila 1873. l. drž. zak. št. 70. o pridobitnih in gospodarskih zadrugah. Za zadružne zaveze zavezana je le zadruga kot pravna oseba. Pri sodiščih in drugod zastopa zadrugo načelnik. Vender morata pisma, s katerimi se hočejo utemeljiti zaveznanosti proti tretjim osebam, podpisati načelnik in še en član odbora. Če se pismo tiče kakega podjetja, za katero je treba odobrenja zadružnega odbora ali pa višega potrjenja, mora se pritrjenje v pismu potrditi s podpisom dveh članov.

§ 19. Okrajne in deželne kmetijske zadruga imajo pri svoji ustanovitvi v pokritje z ustanovitvijo zvezanih stroškov od zadrug sodnjega okraja, oziroma dežele, porabiti potrebne doneske, največ po 1 odstotek od državnega davka, ki se plačuje v okoliši.

hranil, je pošel, — kaj pa torej početi?! Otroci so lačni jokajo se od lakote. Grem beračit krompir in kruh, vse, kar dobim — da bi domá ne umrli od lakote.“

„Tó mora biti za vas britko in težavno,“ rečem.

„Je — pa kako!“ pritrdi suknar. „Ali kaj, menda bode zopet bolje.“

„Le ne obupati“, pristavim, „in zmirom pošteno! Marsikateri človek se zastrupi ali se ustrelí, če se mu slabo godi, — ali pa videč, da njegova slava izginja, da denar nekam na stran in naredi bankrot —“

„— In vozi se potem zopet v kočiji“, seže mi v besedo suknar. „Poznam take reči! Svet je hudoben, nepošten goljufiv! — Revnega človeka porabiti do zadnje kapljice — moči — to znajo — in potem pojdi! Poženejo ga in zaničujejo reveža, kakor sem jaz. No, naj bo! Vsaj imam čisto vest!“

„Za nama je drdrala kočija. Sedel je v nji neki gospod v bogatem kožulu in odpihoval ponosno velike

dimove iz dišeče cigare. Bil je dobro rejen in komaj je nama odzdravil, ko sva ga pozdravila. Njegov kočijaž je imel srebrno premo na kapi.

Gledal sem za kočijo misleč: „Kdo ve! ali je ta tvoja kočija, ta srebrna premo na kapi tvojega kočijaža in ta draga cigara, katero kadiš, tako pošten tvoj imetek, kakor nekoliko teh krompirjev, katere moj sosedi nese otrokom v vreči na hrbtu?“

Ako sem temu gospodu (jaz ga nisem poznal) krivico storil, Bog naj mi oprostí, in če si ti kateri te-le vrstice bereš bogat in premožen, — ne imej mi to v zlo — ali meni so pač, ko sem za tisto kočijo gledal, na misel prišle one sanje, da ljudje v kočijah so le redki gostje v nebesih. — Sevé, marsikateri se vozi tudi le z navadnim vozom v pekel in marsikateri tja leti celo bosonog — kakor je pač že na svetu. Svečan.

§ 20. Ravno tako morajo okrajne, oziroma deželne zadrugre pobirati doneske od zadrug za pokritje konci vsakega leta proračunjenih stroškov, v kar naj se zaračunijo morebitne izgube minulega leta. Ti doneski pri

okrajnih zadrugah ne smejo presegati 4%, pri deželnih pa 1% davkov, katere plačajo zadrugarji v okoliši.

(Konec prihodnjič.)

Politični pregled.

Dober teden je tega, kar se je zopet sešel drž. zbor. Poslanci našli so na ministerskih klopih nove moze in predsednik ministerstva, knez Windischgraetz je razvil svoj program, to se pravi, povedal je poslancem, po katerih načelih misli voditi drž. upravo in kako velike nacrte ima za bodočnost. Ta program so samo nemški liberalci z veseljem pozdravili, ker je po njihovih željah. Drugi poslanci se ga niso niti najmanj razveselili in to tudi naravnost povedali. Poljaki so rekli, da bodo vlado podpirali, če bo pravična vsem narodom in spoštovala dež. avtonomijo. Jeden del slovenskih poslancev je izstopil iz konservativnega kluba, ker ni zadovoljen s tem programom, a tudi v Hohenwartovem klubu ostali Slovenci se niso svojim izstopivšim tovarišem pridružili le zato, ker je klub izjavil, da hoče vlado podpirati samo če bo delovala v zmislu konservativnih načel in za izvedenje narodne ravnopravnosti. Kakor se iz tega vidi, ima nova vlada jako težavno stališče in lahko primeri, da zadene ob take razmere, vsled katerih bo morala odstopiti. Vsekako pa moramo biti baš Slovenci jako previdni in skrbno gledati, da ne bo vlada, kakor tudi dosedaj v naprej delovala zoper nas, ker bi sicer od svojih poslancev morali zahtevati, da začnejo vladi takoj nasprotovati. Državni zbor je doslej rešil dve predlogi, dve

pa mora rešiti tekom prihodnjih dnij. Vse štiri so jako važne. Prva je podpora trgovinski mornarici, druga se tiče števila novakov, katere je prihodnje leto vzeti k vojakom, tretja se tiče premembe zakona o osnovi domobranstva, četrta pa izjemnega stanja na Češkem. Čim reši drž. zbor te predloge, pojdejo poslanci na počitnice, vlada pa skliče najbrž že sredi meseca decembra, dež. zbor na vsakoletno zasedanje. — Na Hrvatskem je sklicala zedinjena opozicija velik shod, na katerem je določila vse točke vkupnega delovanja. Sedaj zbornoje dež. zbor hrvatski. — Na Srbskem utegne najbrž ministerska kriza nastati, ker je radikalna večina skupščine s sedanjo vlado precej nezadovoljna. — V Bolgarski se je te dni vse jokalo. Prepeljali so bili namreč iz Gradca v Sofijo truplo prvega bolgarskega kneza Aleksandra Battenberžana, ki je bil v Gradci umrl, star šele 36 let. — Na Nemškem so zdaj v velikih skrbeh, ker so anarhisti v inozemstvu poslali nemškemu cesarju in prvemu ministru njegovemu zaboječke z razstrelivom napolnjene. Slučajno se ni nobena teh bomb sprožila. — Na Francoskem imajo že več dnij ministersko krizo, Novo ministerstvo sestavi Spuller, a trajno ne bo. Če bo živelo do meseca januarja, bo to jako veliko. — Tudi na Italijanskem imajo ministersko krizo, na Španskem pa vojno s Kabili.

Dopisi.

Iz Dolenje Prekope, 12. t. m. [Izv. dop.]
Preljubi Rodoljub! Sprejmi v svoje predale tudi pritožbo o naših razmerah. Mi kmetje smo pač reve, Znano Vam je, da je trtna uš uničila vse naše vinograde in da so s tem odpadli naši glavni dohodki. Če moremo plačati davke ob pravem času, in če nam vsaj toliko ostane, da moremo preživljati svojo družino, pa smo zadovoljni. Res, res kmet je povsod tepen in zaničevan. Vemo sicer, da smo primorani pošiljati svoje otroke v šolo, in to storimo radi, ker želimo, da bi se našim otrokom danes ali jutri bolje godilo, kakor njih starišem. Ali kaj pomaga ves naš trud in vse prigovarjanje našim otrokom, da naj se pridno učé, ako nekateri učitelji (hvala Bogu le posamezni) ravno nasprotno delajo, tako da se otroci šole bojijo.

Slišali smo sicer, da je učiteljem prepovedano otroke

pretepavati; ali kolikrat se pri nas zgodi, da pride otrok objokan iz šole domov ter se brani iti v šolo.

V Kostanjevici, kamor pošiljamo naše otroke v šolo, je neki učitelj Potreben, zoper katerega se otroci hudo pritožujejo. Nedavno klofotal je v šoli dečka, da je v tablo priletel; in ima pa tudi navado, da otroku, kateri ga razjezi, s prstmi usta razteguje, no če je otrok samo klofutan od njega, to ni nič kaj nenavadnega. O drugih učiteljih v Kostanjevici kaj tacega ne slišimo, kakor tudi sploh nobene pritožbe.

Morebiti je prišla kaka nova postava, da smejo učitelji tako grdo z našimi otroci ravnati, ker drugače si ne moremo misliti, zakaj Kostanjeviški učitelj Potreben tako grdo dela z našimi otroci. Res! res! Kmet je povsod tepen in zaničevan, in celo naše otroke zaničujejo. Bog se nas usmili!

Slovenske in slovanske vesti.

„Slovensko društvo“ v Ljubljani

sklicuje tem potom

JAVNI SHOD

dué 3. decembra 1893.

ob 10¹/₂ uri dopoldne

v poletnem salonu hotela „Pri Maliči“ v Ljubljani.

Dnevni red:

Razgovor in sklepanje o političnem položaju in nameravani volilni reformi ministerstva.

K mnogobrojni udeležbi vabi uljudno

odbor.

(Državna subvencija.) Poljedelsko ministerstvo dovolilo je občini Palovče v Kamniškem okraju za popravilo vodovoda v spodnjih Palovčah subvencijo v znesku 200 goldinarjev.

(V podporo štajerskim vinorejcem) kupi deželni odbor v Gradci iz c. kr. trsovnice na Borlu za 8750 gld. američanskih trsov ter razdeli mej kmetovalce 350.000 cepljenih, 250.000 pa necepljenih trsov.

(Kmetijska gospodarska predavanja) je imel v poslednjem času popotni učitelj kmetijske družbe gospod Gustav Pirc. Tako je predaval v Horjulu o porabi sadja in o američanskem načinu sušenja sadja. Na Gorenjskem predaval je o planinskem gospodarstvu posebno v Bohinjski dolini, o konjereji oziroma o nje zboljšanju. Na Dolenjskem predaval je v Št. Jarneju o novi američanski trtnici v Kostanjevici, v Dobropolji o živinoreji posebno o reji goveje živine. Dalje je govoril o konjereji na Vrhniki in v Št. Jarneju.

(Nova kmetijska podružnica.) V Sodražici namepravajo tamošnji rodoljubi ustanoviti 3. decembra, to je prvo adventno nedeljo po večernicah kmetijsko podružnico. C. kr. kmetijske družbe tajnik, g. G. Pirc je blagohotno obljubil svojo pomoč.

(Nov poštni urad.) Dne 1. decembra t. l. odpre se v Turjaku v okraju Kočevskem nov poštni urad, ki bode imel vsak dan jedenkratno zvezo s poštanim uradom v Velikih Laščah.

(Zdravniška zbornica kranjska.) Pritožba slovenskih zdravnikov Ljubljanskih zoper razsodbo deželne vlade kranjske, s katero se je volitev v zdravniško zbornico kranjsko v Ljubljanski skupini priznala kot pravilna, dasi sta glasovala dva prakse ne izvršujoča bivša zdravnik, imela je popoln uspeh. Ministerstvo notranjih del je namreč to volitev spoznalo za nezakonito ter jo zatagal, razveljavilo, odredivši zajedno nove volitve.

(Deželnozborska volitev v Celji.) Pri večerajšnji volitvi deželnega poslanca v skupini Celjskih mest in trgov zmagal je nemškutarski kandidat dr. Wokaun proti

narodnemu kandidatu g. dr. Hrašovecu. Wokaun je dobil 552 glasov, dr. Hrašovec pa 329. Razmerje glasov se je od l. 1890. izdatno premenilo in sicer za nas na bolje. Dr. Hrašovec je dobil v Celji 60 glasov (Wokaun 359), v Laškem trgu 9 (52), v Brežicah 7 (94), v Sevnici 48 (16), v Vojniku 23 (29), v Žalcu 48 (2), v Gornjem gradu 56, v Ljubnem 43 in v Mozirju 35. V zadnjih treh krajih ni dobil nemškutarski kandidat nobenega glasu. Kakor je vidno, zmagal je Wokaun le s pomočjo Celjskih volilcev. Nemškutarji so se neizmerno trudili, da zagotove zmago svojemu možu. Prišli so vsi na volišče, celo bolniki, a z njimi so jo tudi nekateri gospodje potegnili, ki so časih stali na narodni strani. Če primerjamo izid te volitve z volitvami v prejšnjih letih, smemo z zadovoljstvom trditi, da je narodna stranka mnogo pridobila. Tako je v Celji od l. 1884. naraslo število slovenskih glasov od 23 na 60, v Vojniku od l. 1890. od 3 na 23, in tako tudi v drugih krajih. V primeri z l. 1890. dobil je letos slovenski kandidat za 71 glasov več, docim je število nemških glasov naraslo samo za 31. Narodni stranki gre priznanje, da je častno propadla in pri volitvi izkazala lep napredek, a priznati jej je tudi, da je poizvedovalno, složno in vztrajno delovala, dasi ni računala na zmago, in s tem imponirala celo svojim nasprotnikom. Navedene številke so nam dokaz, da napreduje narodna stvar tudi v tej skupini mest in trgov in da bo kmalu padla zadnja trdnjava — Celje.

(Boj za slovanske šole v Trstu.) Kakor v Gorici tako se je zdaj začelo tudi v Trstu delovati za slovanske šole. Dotični očetje, ki so svoj čas podpisali prošnje za ustanovitev slovenskih šol, morajo priti pred posebno komisijo, da odgovarjajo na različna vprašanja. Dasi se še niso oglasili vsi tisti, ki so omenjeno prošnjo podpisali, došlo jih je pred komisijo vendar toliko, da je izkazano zadostno število za šolo godnih slovenskih otrok, katerim bi moralo mesto ustanoviti šole. Radovedni smo, ali se odloči vlada za to, da pomaga pravici do zmage, ali ne.

(Gospod poslanec dr. Fr. Jurtela.) namestnik dež. glavarja štajerskega, je to dostojanstvo odložil. Razlogi nam niso znani.

(Krški škof.) Odkar je umrl škof Feretič nimajo Krčani svojega škofa. Italijani bi radi na to mesto spravili Lahona Pretisa, ki je nasprotnik Hrvatov, kateri so v tej škofiji v veliki večini, neka druga stranka pa se poteguje za znanega dr. Mahničarja iz Gorice, tistega nesrečnega človeka, ki je v nepopisni svoji hudobnosti prouzročil prepri na Slovenskem, Veri in katoliški cerkvi ne bo v korist, če postane jeden teh dveh mož škof na otoku Krku.

(Obsojen agitator.) Pri zadnji deželnozborski volitvi na Notranjskem se je za nasprotnega kandidata posebno trudil trnovski kaplan Alojzij Rudolf. V svoji

gorečnosti se je tako daleč spozabil, da je obče spoštovanega trnovskega župana g. J. Urbančiča zmerjal z brezvercem in krivovercem, vsled česar je bil pri sodišči v

Ilirski Bistrici obsojen na 10 gld. glôbe. Morda bo to vročerknega gospoda kaplana naučilo, kako se je obnašati v poštenu družbi.

Razne vesti.

(Samomor.) Minuli teden obesil se je posestnik Franc Zevnik v Pešati v Kranjskem okraji na tram svoje hiše. Domač prepir je bil bajé uzrok obupnemu činu.

(Redek slučaj.) Piše se nam iz Postojne: V nedeljo popoldne se je vršila v naši cerkvi zlata poroka Matevža in Neže Miharčič, posestnika iz Postojne, ob enem pa tudi poroka njijinega sina Jakoba.

(Utonila je) minuli teden 40letna posestnica Marijana Čudert v Premu v Postojnskem okraji. Ko je prala, vrgla jo je brčkone božjast in je padla v potok. Ker ni bilo nikogar blizu, ki bi ji prihitel na pomoč, je našla v vodi smrt.

(Za rešitev življenja) priznala je deželna vlada Francu Ostrelju iz Krške vasi darilo 26 gld. 25 kr., ker je rešil smrti Marijo Račič v Krki.

(Plemenski biki iz Švice.) Podpredsednik kranjske kmetijske družbe gosp. Seunig odpotoval je z jednim spremljevalcem v Švico, da nakupi Graubündtenskih plemenskih bikov za Kranjsko. Ti biki se bodo nastanili na Viču in na Grmu poleg Novega Mesta.

(Sam se je objavil sodišču) v Radgoni viničar Ferdo Požegar iz Krabonoša na Štajerskem, ki je nedavno ustrelil kajžarja Jurija Holca, potem pa pobegnil. Ne taji dejanja in pravi celo, da mu ni nič žal, ker je bil umorjeni zanihern človek.

(Najden kostnjak.) Na štajerski meji našli so delavci pri sv. Nikolaji v Kamniškem okraji, ko so delali občinsko pot, posamične dele kostnjaka moškega trupla. Kakor pripovedujejo ljudje, bil je pred tridesetimi leti v tistem kraju umorjen neki krošnjar, katerega smrtni ostanki utegnejo to biti. O morileh se tačas ni izvedelo ničesar.

(Nasledki požara.) V Dunajskem Novem Mestu zgorela je te dni precej velika hiša stotnika Svobode. Gostaci so komaj rešili nekoliko svojega pohišja. Lastnik hiše je bil pri neki veseli zabavi, ko se je čul klic, da gori v ulici, kjer je njegova hiša. Ko je prišel do pogorišča in zagledal, da gori njegova hiša, prestrašil se je tako, da ga je zadela kap in se je mrtev zgrudil na pragu.

(Mlad samomorilec.) Na Dunaji ustrelil se je 19letni sin bogatega turškega veletržca Zachirija. Mladenč se je bil zaljubil v hčerko necega Praškega učenjaka. Ko mu je pa oče skušal prigovarjati, da se tako mlad pač še ne bode ženil, začel je mladenič mrziti življenje. V nedeljo zvečer po večerji odšel je v stransko sobo, odkoder se je kmalu potem čul strel. Ko so prestrašeni prihiteli bližnji sorodniki, našli so ga mrtvega.

(Neznanega mrtveca) našli so na polji blizu Studenca, na takozvanem konci „Jeretovega dela“. Truplo je že močno zgnito in ni izključeno, da bi mrtvec utegnil biti posestnik in prevoznik Jožef Juvan, po domače Medičar, ki ga pogrešajo že dlje časa. Na lice mesta odšla je sodna komisija.

(Pet milijonov frankov se lahko zasluži.) V Parizu umrla je nedavno bogata grofica, ki je v oporoki odločila pet milijonov frankov tistemu, kdor bi hotel leto dni biti njen tovariš v grobu (?) Italijanski listi poročajo, da se je našel v Ceari mlad mož, ki hoče leto dni ostati v grobu poleg mrtve ekscentrične grofice.

(Zastrupljenje.) Nedavno umrla sta drug za drugim kajžar Fran Zagorjan in njegova žena Marija v Križnem vrhu v Novomeškem okraji. Ker se je sumilo, da sta bila zastrupljena, se je sodno raztelesilo truplo Zagorjana in se je konstatovalo zastrupljenje z arsenikom. Ker je neka od svojega moža ločena Marija Korošic iz Hriba malo prej zbolela z znaki zastrupljenja, a zopet ozdravela in je umrlemu Zagorjanu podarila nekaj moke, katero je dobila od svojega moža, bil je Anton Korošic zaprt zaradi suma, da je on zastrupil omenjena dva in so ga odvedli k sodišču v Novo Mesto.

(Nasledki zdehanja.) Ko se je kuharici Ani Sitnich te dni prav hudo zdeha'o, izpahnila si je čeljust, da ni mogla več ust zapreti. Zdravnik spravil je čeljust v red, pri tem pa je padel že omajani zob kuharici iz ust. Začela je kričati, a je kmalu prenehala, ker si je zopet izpahnila čeljust in ni mogla zapreti ust. Ko je tudi v drugič doktor spravil čeljust v red, ni preostalo kuharici družega, nego lepo tiho ostati in usta zaprta držati, da si v tretjič ne izpabne čeljusti.

(Javna varnost v Italiji) celo v obliži glavnega mesta ni posebno velika. Tako se poroča, da so bivšega ministra Rudinija napadli blizu njegovega letnega posestva v Rimski okolici štirje briganti. Ko je kočijaž pognal konje, streljali so lopovi za njim in ga težko ranili. Stvar bi zdaj nekateri radi zasukali tako, da je kočijaža ranil nespreten lovec, kar pa ljudje ne verujejo posebno radi, ker je znano, kakšna je v okolici Rima javna varnost.

(Tepena na mesečne obroke.) Da se danes vsaka stvar lahko dobi na prodaj na mesečne obroke ni nič nenavadnega, novo pa je, kar je obljubil neki zakonski mož svoji ženi v Zagrebu, da bode namreč prišel vsak mesec v Zagreb in jo pretepel. Andrej Peu iz Postojne je namreč prišel iskat svojo ženo v Zagreb. Ko jo je po dolgem iskanju zasledil, zaprl sta se žena in nje stanodajalka in ga nista pustili v stanovanje. Peu naredil si je pot s silo in oba pošteno naklestil, potem pa zopet odšel v Postojino. Ženi pa je poročil, da bode prišel vsak mesec, da jo pretepa.

(Nos odgriznil) je na Dunaji vojak Peter Rajnoka svoji ljubici. Rajnoka je bil pobegnil od svojega polka. Ko so ga ujeli in peljali k vojnemu sodišču, srečal je na ulici svojo ljubico. Iztrgal se je straži in planil na dekletu ter ji odgriznil nos popolnoma, rekši: „Če te jaz ne morem imeti, naj te tudi drugi nima.“ Dekle prevedli so težko ranjeno v bolnico, besnega ljubimca pa izročili sodišču.

Poučne stvari.

Kako naj hranimo prazne sode?

Pospravili ste vinsko kapljico. Nekateri izmed vas so prodali svoj vinski pridelek, drugi so nastavili "osmice", tretjim pa leži še vino v kleti. Prvim so ostali sodi in druga posoda prazni — in tem-le bi veljale te male besede.

Vprašanje je, kako naj ravnamo s praznimi sodi, da natočimo, ako Bog da, prihodnje leto vino vanje, ne boječ se, da se nam to pohujša — da dobi ta ali oni slab okus.

V nas je navada, ko se je iz sodov potočilo, jih le malo oprati z vodo, koj zamašiti in jih pospraviti. Ko pride čas polnenja, pa diše po plesnobi ali po kateri drugi zoperni stvari, kar gotovo ne daje vinu, ako se pretoči vanje, posebne vrednosti.

Da ne grešite proti temu, držite se tega-le navodila: Ko izpraznite sode, izpirajte jih tako dolgo, dokler ne teče popolnoma čista voda iz njih. Dobro je tudi, ako vtaknete mej izpiranjem verigo v sod, da ga operete na ta način bolje in čisteje. Ko je dobro izpran, ga obrnite tako, da izteče vsa voda iz njega in da se dobro posuši, kar se zgodi navadno v 12—24 urah. Ko je sod popolnoma suh, vzamete košček žveplenca, t. j. žveplenege platna, nabijete poprej dobro sod in zažgete potem v njem omenjeno žveplo. Dobro je, ako preskrbite za žvepljenje posebno pripravo, katera ne stane veliko in na katero obesite žveplenec; na ta način ne kaplje žveplo v sod, kar bi dalo tudi vinu neprijeten okus. Ako nimate take priprave, obesite žveplo na železno žico (drot), jo prižgete in vtaknete v sod. Ko zgori žveplo, zabijete dobro sode, kateri se vam ohranijo na tak način zdravi več mesecev. To žvepljenje je svetovati vsaj dvakrat do trikrat na leto. Ko imate potem rabiti sod, ga izperete dobro s čisto vodo; imate li špirit pri rokah, sežgete ga lahko malo v sodu t. j. četrt malega kozarca na vsakih 5 hl. mere soda, kar uniči in pomori še vse morebitne gljivice v sodu, katere povzročajo razne bolezni. Mej zažiganjem špirta ne smete popolnoma zamašiti soda.

I. S. Tojačovi.

Ržena moka dobra krma za konje.

Na potovanjih je posebno dobra ržena moka kot krma za konje jahače. Moka se dene v vodo in žejen konj jo ob enem z vodo povžije. Konj se pri tem toliko ne zamudi, nego bi grizel oves. Ta moka je neškodljiva in daje konju moč.

Umetna gnezda za tice pevke.

Kadar pride spet pomlad, se vrnejo tice pevke, te vesele prebivalke gozdov in logov. Glejmo, da te ljube goste lepo sprejmemo, ker niso samo prijetni temveč tudi zelo koristni za kmetovalca, kateremu ukončajo mnogo škodljivih mrčesov. Treba jim pripraviti varnih in pripravnih stanovišč. Na to pa žal kmetovalci premalo mislijo, v nekaterih krajih se zdi kakor bi koristne tice nalašč odganjali. Mnoge ptice rade gnezdiijo v votlih drevesih. Pa ravno teh je vsako leto menj. Staro drevje se namreč poseka in novo nasadi; s tem pa zgubijo tudi tice svoja bivališča in skrivališča ter se preselijo drugam. Spet druge tice gnezdiijo rade v grmovju in živih plotovih. Pa tudi grmovje kmet rad iztrebi, ker misli, da mu ne donaša nič dobička in tako zgubijo tice tudi to

zavetje. Vendar pa je grmovje potrebno ne samo zavolj tičjih gnejzd, ampak tudi za izgojo bučel. Pri teh razmerah se potem ni čuditi, da se vedno zmanjšuje število koristnih tic pavk, množi se pa število takih tic, ki kmetu le škodo delajo. Ako tedaj na tvojem zemljišču primanjkuje starega drevja in grmovja, moraš koristne tice s tem privabiti, da jim narediš umetna lesena gnezda, zlasti za senice, škorce, pastaričice itd. Gnezda za senice obešaj na mala drevesa v visokosti 4 metrov od zemlje, pa ne več ko eno gnezdo na eno drevo. Za škorce pa nič ne škodi, če je več gnejzd na enem drevesu, pribiti pa jih je v visokino 7 do 8 metrov, tedaj na visoko drevje.

Ne preganjajte svojih prijateljev!

Ne pokončavajte krešča, ki pogriže po drevju mnogo gosenic, prizanašajte sovam in kanjam, krastačam, žabam in močeradam, katere požro mnogo gosenic, črvov in ličink. Nikar ne poganjajte slepcev in gaščaric, ki pokončajo mnogo polžev, črvov, kebrov in muh. Ne preganjajte netopirjev, ki po noči polove mnogo nočnih metuljev, kebrov in družih mrčesov. Krt preganja podzemlske mrčese, in jeden sam krt poje na leto najmanj dvajset tisoč črvov. Prijatelja kmetovalcev sta tudi rojka in krt, ki celo strupene kače preganjata. Koristna je tudi podlasica, ki polovi več mišij nego mačka.

Loterijske srečke.

Praga, dne 29. novembra: 44, 5, 81, 57, 75.

Linc, dne 25. novembra: 41, 78, 58, 21, 36.

Trst, dne 25. novembra: 44, 16, 35, 69, 44.

Tržne cene v Ljubljani

dne 18. novembra t. l.

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica, hktl.	7	60	Špeh povejen, kgr.	—	64
Rež, "	6	25	Surovo maslo, "	—	82
Ječmen, "	6	50	Jajce, jedno, "	—	08
Oves, "	6	85	Mleko, liter	—	10
Ajda, "	8	25	Goveje meso, kgr.	—	64
Proso, "	6	—	Telečje, "	—	58
Koruza, "	5	80	Svinjsko, "	—	56
Krompir, "	2	23	Koštrunovo, "	—	36
Leča, "	14	—	Pisaneč, "	—	45
Grah, "	12	—	Golob, "	—	16
Fizol, "	9	—	Seno, 100 kilo	—	347
Maslo, kgr.	—	96	Slama, "	—	287
Mast, "	—	68	Drva, trda, 4 metr.	—	7
Špeh frišen, "	—	58	" mehka, 4 "	—	5

A. Schäffer

rokovičar in obvezarijar

Kongresni trg 7. Ljubljana Kongresni trg 7.

Velika zaloga vseh

kirurgičnih obvez in kilnih pasov.

Velika izbira in zaloga vsakovrstnih rokovic iz c. kr. pr. dvorne tovarne J. E. Zacharia na Dunaji; zavrtnikov, manšet, angleških in francoskih dišav, modercev itd. (4—22)

Neobhcdno potrebna za vsako gospodinjstvo je

Kathreiner-jeva Kneipp-ova sladna kava

z ukusom bobove kave.

Ta kava ima zase nedoseženo prednost, da se zamore odreči kvarnemu uživanju nemešane ali z surrogati mešane bobove kave in da je moč prirediti mnogo **sladnejšo**, poleg tega **zdravejšo** in **tečnejšo** kavo. — **Neprekošena kot primesek k navadni bobovi kavi.** (38—2)

Seb. Kneipp

Priporoča se zlasti za gospé, otroke in bolnike.

Osobito se je čuvati slabih posnemovanj.

Dobiva se povsod

1/2 kile po 25 kr.

Posestvo

obstoječe iz hiše, hleva, svinjaka, kozolca in poda, z lepimi njivami, travniki, gozdi, z lepim vinogradom in vrtom pred hišo, v katerem je mnogo sadnega drevja. Hiša je na ravnem in pripravna za gostilno ali vsakršno obrt prodaja iz proste volje

Jurij Štrovs, posestnik (36—2)

v Potoški vasi štev. 14. Postaja Zagorje ob Savi.

Jarnej Reic

trgovec v Kravji dolini v Ljubljani

priporoča čast. p. n. občinstvu dobro **specerijsko in kolonijalno blago**; posebno izvrstno **domače maslo**, (stari funt 52 kr.), **Tirolsko surovo maslo**, **vsakovrstne fine moke** in drugih deželnih pridelkov. (35—3)

(13—23)

Jako fino
štajersko pogorsko vino

liter po 5 kr. in

sladko hrusevo vino

liter po 4 kr. se prodaja v večji množini leco Hartberg železniška postaja). Več pove iz prijaznosti gospod Karol Tomšič, c. kr. poštni upravitelj v Hartbergu na štajerskem. (34—2)

Najnižje cene.

Največji izbor.

Preobleke. Popravila.

L. Mikusch
tovarna dežnikov
Ljubljana, Mestni trg 15.

Brata Eberl

Ljubljana, Frančiškanske ulice št. 4.

Slikarja napisov, stavbinska in pohištvena pleskarja.

Tovarna za oljnate barve, lak in pokost.

Glavni zastop

Bartholijevega originalnega karbolineja

Maščoba za konjska kopita in usnje. (5—2)

Na najnovejši in najboljši način
umetne

zobe in zobovja

ustavlja brez vsakih bolečin ter opravlja **plombovanja** in vse **zobne operacije**. — odstranjuje **zobne bolečine** z umrtjenjem živca (11—23)

zobozdravnik A. Paichel,
poleg čevljarskega mostu, v Köhler-jevi hiši, I. nadstr.

J. Traun v Ljubljani

mehanični mlin, tovarna ješprenjoka in jesiha, trgovina s **specerijo**, **žganjem**, **žitom**, **pridelki in drvmi**

priporoča veliko zalogo svojih izdelkov:

pšenično, **ajdovo**, **rženo** in **koruzno moko**, **ješprenj**, **ješprenjček** in **pšeno**, najmočnejši in najokusnejši **vinški kis** in **kisov cvet**. Priporoča tudi **specerijsko blago**, **žganje**, **špirt**, **suhe** in **oljnat** **barve**. Kupuje vse **domače pridelke** in priporoča mnogovrstna, zanesljivo **kajljiva semena**. Zivinorejcem priporočam **zadnja moka za živino**, ker je ceneji in izdatnejši kot druga sredstva. (3—23)

Zunanja naročila se hitro in natančno izvrše.

Peregrin Kajzelj

Stari trg št. 13 (6—22)

priporočam slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini svojo bogato zalogo

lestencev, **oljnatih podob**, **zrcal**,

kakor tudi vse v njegovo stroko spadajoče predmete na pr. **stekleno**, **porcelanasto** **belo** in **rujavo** **prsteno blago**, **raznovrstne svetilnice** **viseče** in **stoječe**,

Hermanove bliskovne svetilnice in **prave kroglaste cilindre „Patent Mariani“**, katere imam samo jaz v zalogi za **Kranjsko**.

Prevzemam tudi vsa **steklarska dela** pri **staybah** ter **jamečim** za **solidno** in **točno** **postržbo**.

Ign. Faschinga udove

ključavničarnica v Ljubljani, Suknarske ulice šte. 3

priporoča bogato svojo zalogo **štedljivih ognjstev** solidnega dela po najnižjih cenah in vsprejema tudi vsakovrstna **stavlinska dela**. (7-23)

Zunanja naročila izvršujejo se točno.

Založba tovarne

pri

Franju Detter-ju v Ljubljani

na Starem trgu št. 1, nasproti železnemu mostu,

Tu se dobijo vse vrste kmetijski stroji, kakor tudi blagajnice, varne pred tatami in ognjem. P. n. gospodinjstvom, šiviljam krojačem in čevljarjem priporočam svoje izvrstne

šivalne stroje

mного ceneje, nego drugod za katere tudi 5 let jamčim (garantiram). (8-23)

Popravila izvršujejo se pri meni točno in po ceni.

J. Kunčič

izdelovatelj soda-vode

v Ljubljani, sedaj Sv. Petra cesta šte. 5
filijalka v Lescah, Bled,

priporoča čast. p. n. občinstvu in gospodom gostilničarjem svojo dobro izdelovalnico dobre, zdrave, ukusne soda-vode.

Zunanja naročila izvršujejo se točno. (16-12)

Zaupni mož v vsakej fari. Velevažno, brez četrtoletja obstoječe, povsod izvanredno zaupanje in spoštovanje uživajoče domače **denarstveno podjetje** (poroštveni zaveza znaša čez 20 milijonov kron), čegar glavni sedež je na Dunaji, koje je cesarsko kraljevo privilegirano ter je pod vrhovnim nadzorstvom visoke c. kr. državne vlade in čegar vsestransko priznano blagovno delovanje se razteza po vseh pokrajinah naše avstrijske domovine, pooblašča v vsakej fari po jednega **zaupnega moža** z nalogo, pospeševati večje razširjenje tega podjetja v dotičnem kraju.

Razumne, čislane in v denarstvenem obziru popolno zaupanje uživajoče osebe, koje si želijo pridobiti vedno rastoči postranski zaslužek za mnogo let, blagovolijo naj pod znamko „**201.191. Graz postlagernd**“ več proizvesti. (18-16)

Adolf Hauptmann
tovarna (9-23)

oljnatih barv, firnežev, lakov in kleja
v Ljubljani, ob vogalu Resljeve
ceste št. 41 v lastni hiši in filijala:
Slonove ulice št. 10-12.

„NARODNA TISKARNA“

VIZITNICE

priporoča po nizke ceni

v elegantnej obliki.

Odlikovan v Trstu 1882. Srebrna svetinja.

Tovarna peči in glinastih izdelkov

Avgust Drelse

Ljubljana (Kranjsko).

Vsakovrstne peči po najnovejši konstrukciji, bele in barvane od najboljšega blaga, elegantne in cene.

Cevi za dimnike natik z vetrovim ravnalcem. (14-23)

Okraski pri stavbah, nakit pri cerkvenih stropih in okrajkih, neprežigliva opeka in vse v glinarsko obrt spadajoče stvari.